

Saul története

[2011. március]

A szerkesztő egyre otthonosabban mozgott néhai Minelné, jelenlegi özvegy valakicsodáné házában. Csak addig volt baj, míg a kaputól valahogy átmenekült a kerten, és feljutott a verandára. Addig ugyanis Minelné Baltazár névre hallgató vadászgörénye erősen sakkban tartotta őt. Baltazárnak a gyengéje volt a Szerkesztő, Minelné szerint a görény csak a szerk. puha bőrből készített cipőire bukott, de ez utóbbi ezt egyáltalán nem így érezte – mivel igencsak sajoztak holmi éles fogacskák nyomai a bokáján.

Ettől eltekintve, már azt is megengedhette magának, hogy kínzó éhségében belakmározzon a hűtőben található ételekből. A kínzó éhség a mértéktelen borivás számlájára írandó – bár ez a mértéktelenség is relatív, Minelné szerint csakis annyit szoktak inni, amennyit felnőtt embernek inni kell. Minelnén nem látszott soha semmi, előfordulhat tehát, hogy csak a szerk. gyomra volt túl roskatag.

Ezen a napon a szerkesztő másnaposság mentesen érkezett, de inkasszált egy újabb Baltazár-autogramot, ezúttal a sípcsontjára.

Arra lennék kíváncsi – köhécselt affektáltan, miközben ceruzát hegyezett egy újságpapírra –, hogy mit csinált Saul, a maga fia, amíg maga a börtönben ült.

Mit csinált volna? Élt – válaszolta Minelné a maga idegesítő velősségével.

Jóó, de mégis – nyafogta a szerkesztő –, hol lakott? Ki gondoskodott róla? Említette, hogy az apja, azaz Minel Ádám meghalt, Endre pedig megbolondult – rá tehát nem bízhatta a gyermeket.

Hát ha ez ilyen fontos magának, elmesélem, bár ne reménykedjen valami felemelő végkifejletben. Igazság szerint a fiamat kellene erről vallassa, elvégre ő élte meg azt, amit megélt. És csak mellékesen mondom, de fogalmam sincs, hogy Saulnak Ádám vagy Endre volt az apja – kacsintott Minelné sokatmondóan, és cigarettára gyújtott.

Már kérdeztem – krehácsolt szomorúan a szerkesztő, és ivott egy kis bort, egy egészen apró, mégis bűnös kortyot. Így kezdődik ez minden alkalommal, dohogott magában, s mérgében egy egészen nagyot nyelt.

Na tessék...

Igen, és? – mosolygott Minelné édesdeden, és az összes implantátumával nyilván, melyek napról napra szebbek lettek. És mit mondott az én rubintos virágszálam?

Azt, hogy maga majd tájékoztat.

Ehem. Hát akkor, tájékoztassunk... De ugye majd egyszer elárulja, hogy mi az ördögöt akar ezekkel a történetekkel? Nekem ugye erős kétségeim vannak, hogy kit érdekelhet egy ilyen szürke história, mint a mi életünk...

Szürke história – hápogott a szerkesztő, s már egyre vadabbul ivott – mert a fülében csengtek Minelné előző történetei, melyektől egyenként emelkedett az égnek a hátán a bunda.

Na jó, ne idegesítse magát, szépfiú – küldött Minelné egy újabb gyilkos fogú mosolyt a firkász felé, aki attól félt, hogy ez a szép vénasszony mindjárt megcsiklandozza az állát, ahogy a kisgyermeknek vagy a lovaknak szokás.

Szóval, míg én ültem, Saul anyám vette magához a Városba. Nekem ugyan világeletemben egy zavaróállomás volt anyám, de Saulnak a mentőövet jelentette. Tudja, ahogyan az a Wittgenstein nevezetű ravasz mókus is mondta, a filozófia az a tudomány, amely megmutatja a légynek a kijáratot az üvegből...

Nem mintha ez a tézis az idők során bizonyítást nyert volna, de Saul mindenképpen sikeresen evickélt kifelé a Minelség befőttesüvegéből anyám segítségével. Úgy értem, feltétlenül szüksége volt abban a korában valaki olyanra, mint anyám, aki eléggé földhözragadt és tárgyilagos volt. Földhözragadtság alatt értem azt, hogy mindig tudta, mennyibe kerül a villany, a gáz, a kenyér, és a valutaárfolyammal is tisztában volt. Tudta továbbá, hogy nem szabad hinni a televízióknak, és a színes magazinoknak sem. És ami a lényeg, tudta, hogy kell pénzt csinálni.

Látom, somolyog, nos, tudja meg, téved... már megint bedőlt a látszatnak. Én csak szerezni tudtam a pénzt. Másoktól megszerezni. De a semmiből képtelen lennék előteremteni. Márpedig egy viszonylagos anyagi jólét elengedhetetlen tartozéka a nyugodt életnek. Nyugodt alatt értem azt a fajta életmódot, amely elég teret és időt hagy a filozofálásra, utazásra, a boldog semmittevésre, vagy a boldog alkotásra. Ez a boldog élet titka – pontosabban az én boldogan végződő életemnek a titka. Volt még egy nagyon boldog szakasza, a teljes pénztelenségé a Minel-tanyán. De ahhoz, hogy az az élet megvalósuljon, olyan

áldozatokat kellene hozni, amelyeket a Minel testvérek meg tudtak hozni. Én már képtelen lennék arra. Túlontúl elkényelmesedtem.

Visszatérve Saulhoz... hát ő fejest kellett ugorjon egy számára teljesen ismeretlen világba, de egészen jól vette az akadályokat. Anyámat akkoriban egy iskolai tornatanár boldogította, akinek kedves kis szokásai voltak. Például odatette a diákjait, hogy végeérhetetlen köröket fussanak, míg ő vígan poharazgatott a szemközi kocsmában. Ezzel a faszival egy fedél alatt lakott az én rubintos virágszálam, s meglehetősen sok léhaságot szedett fel tőle, nem mintha eleve nem lett volna csekélyke örültségekre hajlamos. No, de komolyabbra fordítva a szót... tudja, anyám és Saul kapcsolata mégsem volt egészen felhőtlen, sőt. Anyám megrökönyödött, jobban mondva megiszonyodott az unokájától. S bár egyetlen alkalom kivételével, nem tett említést a dologról, egy szörnyszülöttnek tartotta a gyermekemet. Hát ez legalább annyira távol áll a valóságtól, mint azok az ömlengések, amelyek különféle újságok hasábjain jelennek meg róla, miszerint Saul egy zseni, egy polihisztor...

Saul egyszerűen csak Saul. Arra kellett volna neveljék, hogy bölcs Salamon váljék belőle, és király. De ő megmaradt Saulnak, és csak király lett. Legalábbis a maga kis birodalmában.

Látom, nem érti, hogy miről beszélek. Nos, Saullal a Mineleknek, mint ezt említettem, céljuk volt. Cél, amelyet velem nem értek el, mert nem fogtam fel, hogy mit akarnak velem. Így Saulban volt minden reménységük, hogy a titokfejtés és titokgyártás tudományát magába szívja. A titok a legjobb manipulációs eszköz. A legalacsonyabb szinttől a legmagasabbig. Neki a csúcson kellett volna aktiválni, és tömegeket kellett volna ide-oda mozgatnia. Az oktatása azonban félbemaradt Endre halálával – mert míg élt, leveleket váltottak a fiammal, én ugyan soha nem olvastam ezek közül egyet sem, de abban biztos vagyok, hogy Endre nem a nádirigók csacsogásáról írogatott neki. Most túl komplikált lenne ebbe a sztoriba belemenni. De majd egyszer lehet, hogy megpróbálok épkezláb képeket festegetni magának arról, hogy mivel is foglalkoztak a Minelek, és hát apám, mert tőle indult minden. Sajnos, újra ki kellene térjek Olánicsra, és ahhoz az alamuszi vén dõghöz most igazán nincs gyomrom.

Szóval térjünk csak vissza újra Saulhoz, anyámhoz, és az ő drágalátos szeretőjéhez.

Ennek a piperkőcnek, anyukám szíve csücskének, annak a duplaseggű tornatanárnak válogatott hóbortjai voltak, melyekbe igen hamar beleunt, s más marhaságokra nyergelt át. Így például a háború után postagalambokat kezdett tenyésztetni. Míg élt az apja, a tenyésztésnek volt némi értelme, mert az öreg díjnyertes párokat nevelt, és adott is el belőlük elég szép haszonnal. De amikor a papa megtért az Öregúrhoz, Berni (kedvenc tornatanárunk) ott maradt a nagy rakás galambbal, de még ahhoz is lusta volt, hogy kiröptesse őket. Naponta hátranyammogott a galambdúcokhoz, és sopánkodva nézte, hogy gyül a guanó, mert annyit azért megtett, hogy etette néhai kedvenceit.

Egy rejtély számomra, hogy lett ebből a lusta alakból testneveléstanár. Na mindegy. A lényeg az, hogy Bernike galambjai csak híztak, híztak, és egykedvűen, sőt unottan sétálgattak hálós tetejű udvarukban. A tanár úr legszívesebben lemérgezte volna az egész állományt, csak az gátolta meg ebben, hogy undorodott volna a sok galambtetemet összeszedni és elégetni, netán gödröt ásni és eltemetni.

És itt jön be a képbe Saul, aki akkoriban, azt hiszem, 11–12 éves lehetett, és ezt a tizenakárhány évet megszakítások nélkül az erdőben élte le. Erdei életében két olyan fazon egyengette a lépteit, akik azt ették, azt itták, és azt öltötték magukra, amit az erdő adott, pontosabban, amit onnan elvettek maguknak. Magyarán két vadember. Két igen kifinomult gondolkodású, okos vadember – akik a civilizált világban is megállták volna a helyüket, de sohasem vágytak a civilizált világba. Minel Ádám és Endre meggyőződéssel állította, hogy amit ma, és mi nevezünk civilizációnak, az egy bűzös fertő valódi értékek nélkül.

Én a Saul erdei életében csakis másodhegedűs szerepet töltöttem be, eleinte mint szoptató kanca. Négy évig szoptattam, de úgy, hogy amint megtanult járni, reggel megérkezett az ágyamba, mint egy éhes kis farkas, kiszívta a tejadagját, aztán átmászott Ádámék mellé, és várta, hogy mikor indulnak az erdőbe. Napközben ezek ketten etették, csak ők tudják, hogy mivel. Este aztán gyanta- és mohaszagúan elismételte a reggeli mutatványt, s nagyon fáradt kellett legyen ahhoz, hogy esetleg velem is aludjon.

Hogy szenvedtem ettől? Sok mindentől szenvedtem. De kellett ez ahhoz, hogy boldog is lehessenek. Boldog voltam, amikor mellettem aludt el, és boldog voltam, mert ő boldog volt az erdei apákkal. És mert sohasem volt beteg. És azért is boldog voltam, mert tudtam, hogy megtanul mindent, ami a túléléshez kell. Márpedig az életben az a legfontosabb, hogy az ember bármit és bárhol túl tudjon élni.

Nos, ezt az erdei ördögöt vette magához anyám, amikor engem becsuktak. Szerencsére Saul éppen a legfogékonyabb korában volt, így a város eléggé elkábította ahhoz, hogy túlélje az erdő hiányát. És Endre leveleiből is érkezett segítség – ebben biztos vagyok.

Anyám egy nap, szerencsétlenségére, elpanaszolta Saulnak, hogy nincs mihez kezdeni a Berni galambjaival, akik már elviselhetetlen büzt árasztottak, és telis-tele voltak virgonc tetvekkel. És egyre unottabbá váltak, már sétálni sem sétálgattak, csak gubbasztottak kövéren.

Nos, Saul megoldotta a problémát, mondván anyámnak, hogy úgyis régen evett már egy finom galamsültet – anyám pedig rogyadozó térddel, s a nyakában lüktető gyomorral követte végig, ahogyan a tizenéves unokája beront a galambudvarba, a frissen vásárolt kabátjával megfog fél tucat madarat, majd egyenként és kedvtelve, egyetlen csuklómozdulattal kitekeri a nyakukat.

Mikor Saul az ujjai között egy-egy meleg galambnyakkal kiérkezett, anyukám éppen elájulni készült, miközben állítólag azt susogta elhaló hangon, hogy ez a gyerek egy szörnyszülött fenevad.

Berni annál vidámabb lett a fejleményektől s a galamblevesektől és -sültektől, melyeket ő kellett előállítson, mert anyám a kezét sem tette „szegény ártatlanokra”, dupla tokát is eresztett a dupla segge mellé. És egyre gyakrabban kényszerítette a diákjait arra, hogy végeérhetetlen köröket szaladjanak, míg ő számlálatlanul itta a deci vöröseket és fehéreket.

Anyám igyekezett valamiféle hidat építeni Saul és maga között, igaz, ezen a hídon leginkább Berni imbolygott át valami marhasággal. Megtanította például pókerezni a gyermeket, de nem amolyan amatőr módon, hanem igazi kártyatrükkökkel. Hónapokig dörzsölgették az ujjukat holmi téglákkal, mert úgy olvasták egy nagy magyar író regényében – és a recept valóban bevált, Saul ma is kitapogat mindenféle kártyalapot, és egyebeket is.

Szóval anyukám próbálta józanabb mederbe terelni az unokát, és dicséretére legyen mondva, nem kényszerítette bele olyasmikbe, amikkel Saul természetéből kifolyólag nem tudott volna megbirkózni. Így hegedű helyett Saul tangóharmonikázni tanult, és megszállottan kézilabdázott sokáig. Aztán meg, megtanította neki a legfontosabbat is, azaz azt, hogyan lehet a semmiből pénzt csinálni.

Maga nevet rajtam, azt hiszi, talán anyagias vagyok? Nem vagyok az, de csak az nem anyagias, akinek van pénze. Érti ezt? Érti, de fáj magának a valóság. Ne izgassa magát, mindenkinek fáj. De maga azért ne higgyen a keresztény dumáknak, a felebaráti szeretetben se bízson. Egyáltalán, ne bízson lehetőleg semmiben, és akkor van esélye a túlélésre.

Míg Sault anyámék egyengették, én ilyesmiken elmélkedtem a sitten, pontosabban edzettem magam. Mert az első nap beugrottam egy felebaráti szeretetes jelenetnek, melynek egy iszonyú verekedés lett a vége. Pontosabban két verést kaptam, a harmadikat már én adtam, a negyedikben még részt vettem, az ötödiket pedig már csak néztem.

Ó, felkeltette az érdeklődését ez a kis börtönös intermezzo? Maga kis mohó. Mondtam már magának, hogy volt egy szeretőm, aki egy napon született magával? Mondtam. Hát akkor, mára már nem maradt cérnám, nem tudok többet mesélni. Mégiscsak egy vénasszony vagyok, akit untat az emlékezés. Én kizárólag a mában szeretnék élni, minden múltban töltött percem elveszett időnek tűnik, már megbocsásson. Most maga fog mesélni nekem a jövőjéről.

Ne guvasszon ilyen szemeket – vigyorgott rá Minelné az elképedt szerkesztőre, és újratöltötte a borospoharakat, majd kényelmesen hátradőlt, mint aki filmet készül nézni.

Kategoria: vers, próza

Denumire autor: Márton Evelin

Látó Szépirodalmi Folyóirat